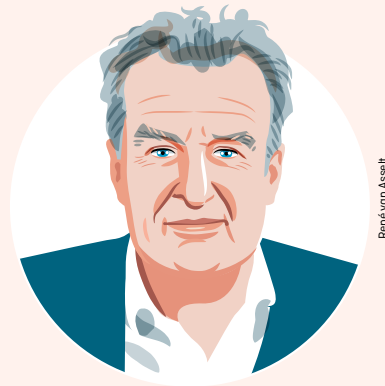

De eilanden die het vertikten om te verdwijnen

René van Asselt

Oeps. *The New York Times* bood excuus aan. Nou ja, soort van. Ze hadden een fraaie reportage, prachtige foto's ook, van paradijselijke Bounty-eilanden in de Stille Zuidzee waarover ze hadden gemeld dat die zouden verdwijnen door de opwarming van de aarde. Maar die waren er dus nog. *'The vanishing islands that failed to vanish.'* Niet tegen de lezer zeggen: sorry, wij hebben ons huiswerk niet gedaan en aldus bijgedragen aan paniekzaaiërij. En in plaats daarvan die toch al zo zielige eilanden de schuld geven. Foei eilanden, jullie 'faalden'!

In het stuk stond dat er op dit soort eilanden twee natuurkrachten inwerken. Enerzijds de stijgende zeespiegel die steeds meer land opslokt. En anderzijds sedimentatie, de afzetting van slib en zand. Bekend terrein voor Nederlanders. Zo hebben wij halverwege de negentiende eeuw het eiland Schokland onttruimd omdat de woeste Zuiderzee daar steeds meer van inpikte. Toen Wierd Duk (een van de meest gehate journalisten van het land – om redenen die mij niet altijd even duidelijk zijn) nog aan dit weekblad verbonden was, schreef hij in de speciale editie *Klimaat van Elsevier* uit 2009 een lezenswaardig stuk over Schokland: 'Een verloren strijd tegen het stijgende water'.

Het water neemt, het water geeft.

In dezelfde tijd dat Schokland moest worden onttruimd, ontstond voor Delfshaven (ooit de zeehaven van Delft, nu een wijk in het wilde westen van Rotterdam) een nieuw eiland in de Maas: de Ruigeplaat. Op dat nieuwe eiland bevindt zich nu de wijk Schiemond. In elke delta doet zich voortdurend vorming van zandplaten en eilanden voor, door afzetting van zand en slib. Geoloog Salomon Kroonenberg schrijft in *Spiegelzee* uit 2017 dat het Binnenhof – nu niet alleen midden in Den Haag maar zelfs midden in het land, omdat hier alle beslissingen worden genomen – 5.500 jaar geleden op het strand lag. Alles ten westen van het Binnenhof is nieuw land.

De afgelopen jaren was er veel kabaal over de verdrinkende eilanden. Zo had *de Volkskrant* een ontroerende fotoreportage over Kiribati, 'het eerste land dat zou verdwijnen door de opwarming van de aarde'. Bij elke klimaatconferentie was er wel een hoogwaardigheidsbekleder van zo'n bijna verdrinken Pacifisch paradijsje die met ambtsketting om in het wassende water poseerde.

Toen al wezen sommige deskundigen erop dat die eilanden

door aanslibbing dezelfde oppervlakte behielden. De Deense milieudeskundige Bjørn Lomborg schreef het, Kroonenberg ook, maar ja, die werden als 'klimaatsceptici' niet geloofd. En dan schrijft *The New York Times* dus nu pontificaal dat kersvers wetenschappelijk onderzoek heeft vastgesteld dat de meeste Pacifische eilanden sinds halverwege de twintigste eeuw helemaal niet zijn gekrompen. Dûh.

In de officiële rapporten van het IPCC waarin de klimaatwetenschap wordt gebundeld, komen woorden als 'klimaatcrisis' en 'klimaatcatastrofe' niet voor, maar veel media blazen elke weersuitsondering (wat is het weer nat hè, dit jaar?) op. Dat heeft tot gevolg dat sommige jonge mensen geen kinderen meer nemen, zo bang zijn ze voor de toekomst. Daartegenover staan mensen die juist door al die overdrijving zeggen: geef mijn portie maar aan Fikkie, ik geloof er niks meer van.

Dat is evenmin terecht. Het valt in onze contreien tot nu toe mee met de weers excessen maar wat niet is kan komen. Je moet er bijvoorbeeld niet aan denken dat de Warme Golfstroom gaat kwispelen. Dan wordt het hartstikke koud in Noordwest-Europa. Een van de klimaatsatellieten heeft gemeten dat de kloof tussen de warmte die de aarde bereikt en die de aarde verlaat, toeneemt. Dit kan juist betekenen dat de opwarming versnelt.

Met andere woorden, het klimaat verdient een gebalanceerde berichtgeving.

In het Amerikaanse Glacier National Park stond een bord dat de alpiene gletsjers binnen afzienbare tijd verdwenen zouden zijn. Dat is inmiddels weggehaald, maar op sociale media staan er nog foto's van. En weet u nog, *'the Great Reef Catastrophe'*? Het Great Barrier Reef, dat immense koraalrif bij Australië, zou volgens berichten uit 2012 snel zijn verdwenen. Welnu, volgens de officiële Australische cijfers is daar nu meer koraal dan ooit sinds 1986.

Het was alweer paniekzaaiërij.

Bijna alle media doen aan paniekzaaiërij over de opwarming